

Un estudi revela que un quadre de Picasso amaga un paisatge d'Horta

El Museu Picasso i la Universitat de Barcelona descobreixen en un estudi que el geni hauria utilitzat una tela, primer, per pintar un paisatge d'Horta i després per fer un retrat d'un amic seu

A. CARALT

L'obra *Carles Casagemas* (1899-1900) és un dels nombrosos quadres de l'època de joventut de Pablo Picasso dipositats al museu homònim de Barcelona. Fou l'artista més retratat pel genial pintor i en menys de dos anys el va immortalitzar en més de 30 retrats i caricatures.

Ara, però, aquesta obra amaga un secret, descobert gràcies a un estudi presentat per la Universitat de Barcelona (UB) i el Museu Picasso; un possible paisatge d'Horta de Sant Joan o del seu entorn pintat per Picasso en la seva primera estada al poble, entre juny de 1898 i febrer de 1899.

En el marc d'un projecte europeu s'ha caracteritzat el material de sis obres de joventut de l'autor, realitzades entre 1895 i 1900. Més enllà de l'obra visible s'ha aprofundit en les diferents estructures pictòriques de les obres creuant la seva epidermis. En el cas del retrat de Casagemas, una de les sis seleccionades, s'ha descobert que Picasso va recobrir amb una capa de blanc de plom una primera pintura.

Malauradament el plom actua de pantalla i no permet revelar amb les tècniques actuals quin obra s'oculta.

Ara bé, el mateix estudi ha determinat que les característiques de la mateixa capa de pintura han provocat esquerdes i petits desprendiments al retrat i a la capa de blanc. Així, les deficiències de la tela han permès descobrir, parcialment, què s'hi amaga. Es tractaria d'una composició pictòrica de color blau, verd i beix que podria correspondre a un paisatge, pel cromatisme similar amb altres dos paisatges d'Horta de Sant Joan pintats per Picasso l'any 1898.

Els resultats complets de l'anàlisi dels sis quadres es presentaran divendres durant un simposi internacional a l'edifici històric de la UB, a la capital catalana.

Més de 50 paisatges

El president del Centre Picasso d'Orta, Elies Gastón, ha explicat al *Diari* que durant la seva primera estada al poble va crear unes 50 obres, entre olis i dibuixos, la majoria exhibits al Museu Picasso de Barcelona i altres en mans dels hereus de l'autor.

La pràctica de reutilitzar teles era habitual en aquesta primera etapa de formació, a causa de la precarietat econòmica i la dificultat d'adquirir teles en indrets allunyats com el poble d'Horta. Des d'aquest punt de vista, per

L'oli sobre tela 'Carles Casagemas' (1899-1900), que amaga una possible pintura d'un paisatge d'Horta de Sant Joan. FOTO: MUSEU PICASSO DE BCN

tant, la descoberta no és excessivament rellevant. Ara bé, continua Gastón, «ho seria si el paisatge que va pintar fos inèdit. Ens permetria descobrir un indret nou dels visitats en la seva esta-

da, per exemple del Massís del Port». Si es confirma que la pintura original pertany a l'estada a Horta de Sant Joan, Gastón teoritzava que Picasso hauria aprofitat aquesta tela «perquè potser no

L'APUNT

Casagemas, amistat tràgica

■ Carles Casagemas i Coll (1880-1901) fou un artista i escriptor català nascut a Barcelona en el si d'una família burgesa. Es va instal·lar inicialment en un estudi al carrer Nou de la Rambla on organitzava vetllades literàries amb els seus amics. Passats els anys de formació, l'artista formà part d'un grup bohemi-barceloní. El 1899 va conèixer Pablo Picasso, amb qui va establir una estreta amistat. Van compartir estudiant i Picasso va realitzar diversos retrats de Casagemas, els primers datats aquell mateix any. A finals de setembre de 1900 tots dos van emprendre un viatge a París i es van establir a Montmartre en una zona d'activa vida nocturna i bordells. El febrer de 1901, Casagemas es va suïcidar d'un tret en un *bistro* de París davant la presència de Manuel Pallarés, l'amic d'Horta de Picasso. La seva mort afectà profundament el jove geni que realitzà obres sobre la seva mort i enterrament. Es diu que l'impacte del suïcidi va generar l'època blava de l'artista.

L'acabava de conversar» o tenia la urgència de pintar el retrat. En tot cas, l'expert recorda que l'obra quedarà amagada «sempre» sota l'actual obra i no serà, per tant, objecte d'exhibició.